

SULAYMANOV TIMUR ÓZIN KÓRKEM ÓNERGE BAĞISHLAĞAN XUDOJNIK

Kamalova Gúlmaryam

Ózbekstan Mámlekетlik konservatoriysi

*Nókis filiali “Uliwma kásiplik hám
social-gumanitar pánler kafedrası”*

“Muzikataniw” qánigeligi 2-kurs studenti:

Saparova Gwzal

Annotation: Bul maqalada Qaraqalpaqstan Respublikasındaǵı sheber xudojnik hám pidayı pedagog - Sulaymanov Timur Amangeldiyevichtiń ómiri, dóretiwshiligi hám kórkem óner tarawındaǵı xızmetleri keńnen sáwlelendirilgen. Maqalada xudojnikiń bilim alǵan jılları, ustazları, pedagogikalıq jumısı hám shańaraqlıq tárbiyası haqqında tolıq maǵlıwmatlar berilgen.

Gilt sózleri: Pedagog, xudojnik, ǵayratker,

Аннотация: В данной статье подробно освещается жизнь, творчество и заслуги в области искусства талантливого художника и преданного своему делу педагога из Республики Каракалпакстан - Сулайманова Тимура Амандельдиевича. В статье представлена подробная информация о годах обучения художника, его наставниках, педагогической деятельности и семейном воспитании.

Ключевые слова: Педагог, художник, деятель

Annotation: This article extensively covers the life, work, and contributions of Timur Amangeldiyevich Sulaymonov, a skilled artist and dedicated educator in the Republic of Karakalpakstan. The article provides detailed information about the artist's years of education, mentors, pedagogical work, and family upbringing.

Keywords: Teacher, artist, activist

Búgingi kúnde súwretshilik kórkem óneri jámiyetimizdiń mádeniy-ruwxıı turmısında sheksiz áhmiyetke iye. Bul tarawda óziniń pidákerlik miyneti, tereń bilimi, bay tájiriybesi hám biytákirar dóretiwshilik kózqarası menen ajıralıp turatuǵın kórkem óner ǵayratkerlerinen biri bul - Sulaymanov Timur Amangeldievich bolıp esaplanadı. Ol 1984-jıl 2-martta Qaraqalpaqstan Respublikasınıń gózzal orınlıranan biri - Kegeyli rayonında zıyalılar shańaraǵında dýnyaǵa kelgen. Balalıqtan tábiyat kórinisleri, reńler uyǵınlığı hám átiraptaǵı gózzallıqlar onıń qálbinde ilham oyatatuǵın edi. Kishkene Timurdıń kórkem ónerge bolǵan muhabbatı, dóretiwshilikke bolǵan umtilisi balalıǵınan-aq sezilgen. Súwretler arqalı pikir bildiriw, sizilmalar arqalı sezimlerdi jetkeriw oǵan zawıq baǵışlaytuǵın edi. Bul mehir onı pútkil ómiri dawamında tárk

etpedi. Ákesi - Sulaymanov Amangeldi Baxievich 1953-jılı Kegeyli rayonında dýnyaǵa keledi. Ol uzaq jıllar dawamında 7-sanlı ulıwma orta bilim beriw mektebinde oqıtıwshı sıpatında jumıs alıp bargan. Bilim hám ádepti birinshi orıńga qoyǵan pidayı ustaz, óz kásibine sadıq, ómiri dawamında el arasında húrmetke erisken insan búgingi kúnde ómirde bolmasa da, kewillerde óshpes iz qaldırǵan. Anası Saqtaǵanova Qalısh Duyisbaevna 1957-jılı Taxtakópir rayonında tuwilǵan. Ol Kegeyli rayonı 7-sanlı ulıwma orta bilim beriw mektebinde muǵallim bolıp islegen hám házirgi waqitta napaqada. Timur Amangeldiyevich zıyalı hám kórkem ónerge jaqın shańaraqta ósti. Bul shańaraqta jeti perzent dýnyaga kelgen: úsh ul hám tórt qız. Olardıń tuńǵıshi - Sulaymonova Shinar Amangeldiyevna 1977-jılı Kegeyli rayonında tuwilǵan. Tilekke qarsı, ol 2019-jılı qaytıs boldı. Onnan keyin 1979-jılı tuwilǵan Sulaymanov Aydos Amangeldiyevich tuwilǵan bolıp, ol házirde "Imkon" reabilitaciya orayında jumıs alıp barmaqta. Keyingi perzent - Sulaymanova Janar Amangeldiyevna, 1982-jılı Kegeyli rayonında tuwilǵan bolıp, házir úy biykesi. 1984-jılı 2-mart kúni bolsa shańaraqtıń gezektegi perzenti - Sulaymanov Timur Amangeldiyevich dýnyaǵa kelgen. Timurdan keyin, 1990-jılı tuwilǵan Sulaymanova Muslima Amangeldiyevna ómirin shańaraǵına baǵıshlaǵan, házirde ol da úy biykesi. Eń kishi perzenti Baxiev Ixlasbek Amangeldiyevich bolsa házirgi kúnde "Titan cement zavodi"nda jumıs islep kelmekte. Bul perzentlerdiń barlıǵı ata-ana tárbiyasında mehir hám ilim menen ósken. Ásirese, olardıń hár biri óz tarawında miynet etpekte, ayırımları bolsa shańaraǵı hám jámiyet aldındıǵı wazıypasın sadıqlıq penen orınlap kelmekte. Sulaymanov Timur bolsa usı úlken shańaraqtıń ortansı perzenti sıpatında tek ǵana shańaraqtıń emes, al pútkıl kórkem óner ǵayratkerleri hám jas dóretiwshilerdiń maqtanışhına aylanǵan. Sulaymanov Timur Amangeldievich balalıqtan tábiyat kórinisleri ózine tartıp, olardı reńli súwretlewde sáwlelendiridiń qáler edi. Bul qızıǵıwshılıq ómir jolin kórkem óner menen baylanıstırıwına sebep boldı. Timurdıń balalıǵı kórkem ónerge jaqın ortalıqta ótti. 1990-jılı sentyabrde Kegeyli rayonındıǵı 7-sanlı ulıwma bilim beriw mektebine qádem qoyǵan kishkene xudojnik mektep dáwirinde-aq súwretlew ónerine kúshli qızıǵıwshılıq bildirdi. Oqıw menen birge dóretiwshilik shınıǵıwlargá berilip, boyawlar áleminde óziniń birinshi reńli ármanların ámelge asırdı. 1999-jılı mektepti tamamlagannan soń, ol kórkem óner jolinan bariwǵa qatań qarar etip, Qaraqalpaqstan Súwretlew hám Ámeliy Kórkem óner licey-internatına oqıwǵa kirdi. Bul jerde ol tek ǵana texnikalıq bilimlerge ie bolıp qoymastan, al dóretiwshilik pikirlewi jáne de tereńlesti, reń hám forma arqali súwretlew sheberligi qáliplesti. Joqarı maqsetler onı Tashkentke jetekledi. 2007-jılı Kamoliddin Behzod atındıǵı Milliy súwretlew hám dizayn institutın tabıslı tamamladı. Bul dárgayda ol tek ǵana súwrechilik sırların emes, al milliy kórkem miyrasqa bolǵan tereń húrmetti de ózlestirdi. Talant hám izleniw ruwxı menen suwǵarılǵan Timur 2009-jılı usı institut magistratura basqıshın da tamamlap, kórkem óner tarawındıǵı tereń bilim iyesi boldı. Onıń dóretiwshilik jumısı

2009-jılı Nókis mádeniyat hám kórkem óner kolledjinde súwretlew kórkem óneri bólimi oqıtıwshısı sıpatında baslandı. Jas talantlılardı tárbiyalaw jolında islegen miyneti, sabaqlar dawamında bergen ilhamı hám ilimi kóp oqıwshılardıń kórkem ónerge jaqınlasılıwına sebep boldı. 2017-2019-jıllar dawamında ol sol kolledjde súwretlew óneri bóliminiń başlığı lawazımında jumıs alıp barıp, óziniń shólkemlestiriwshilik potencialı hám jetekshilik paziyletlerin kórsetti. 2020-jıldan baslap Sulaymanov Timur Amangeldiyevich ilimiyy-pedagogikalıq jumısın Qaraqalpaq Mámleketlik Universitetinde dawam ettirip kelmekte. Dáslep Kórkem ónertanıw kafedrasında assistent (0,5 stavka) sıpatında jumıs baslaǵan. Ol búgingi kúnge kelip, ilim, dóretiwshilik hám tárbıyanı úylestirgen ustaz sıpatında tanılǵan. 2021-2022-jıllarda da usı lawazımda islegen. Onıń tájiriybesi hám miynetine baha berilgen halda 2023-jılı Berdaq atındaǵı Qaraqalpaq mámleketlik universitetiniń Kórkem ónertanıw kafedrası assistenti lawazımına tayınlanadı. Ilimiy hám dóretiwshilik jetiskenlikleri Timur Amangeldievichti óz jumısı dawamında kórkem ónertanıw baǵdarında jetik qánige sıpatında qáliplestiredi. Onıń tiykargı qánigeligi “Stanoklı reńli súwretlew” bolıp, ol bul baǵdarda óziniń bilim hám kónlikpelerin tek ǵana studentlerge jetkeriw emes, al ilimiyy-izertlew jumıslarında da belsene qollanbaqta. Ol óziniń kásiplik sheberligin turaqlı türde arttırip baradı hám zamanagóy kórkem ónertanıw baǵdarındaǵı jańalıqlardı izbe-iz úyrenedi. Sonday-aq, kórkem óner hám súwretlew dóretiwshiliği tarawında joqarı nátiyjelerge erisiw ushın izleniwsheńlik hám dóretiwshilik qatnasti ózine ólshem etip algan. Sulaymanov Timur Amangeldievich - kórkem ónertanıw tarawında jas áwladqa bilim beriw, olardıń dóretiwshilik oy-pikirin rawajlandırıw hám súwretlew óneriniń jámiyettegi ornın bek kemlew jolında pidákerlik penen miynet etip atırǵan pedagoglardan biri. Onıń miynet jolı kórkem ónerdiń rawajlanıwına múnásip úles qosıp, keleshek áwlad ushın bek kem tiykar jaratpaqta. Onıń tájiriybesi hám kásiplik sheberligi, sonday-aq, dóretiwshilik qatnasi kórkem óner tarawında jańa talantlardı ashıwda ayriqsha áhmietke iye bolmaqta. Sonıń ushın da ol óz tarawında jetekshi qánigelerden biri sıpatında tán alındı.

Paydalanylǵan ádebiyatlar

1. Adambaeva “Qaraqalpaq muzıkasınıń tariyxınan” “Qaraqalpaqstan” baspası 1985-jıl.
2. T.Adambaeva “Revolyuciyaǵa shekemgi qaraqalpaq muzıkası” “Qaraqalpaqstan” baspası 1985-jıl.
3. Kamalova, G. (2023). QÁLEMI ÓTKIR KOMPOZITOR (D. Djańabaeva dóretiwshilik joli). Вестник музыки и искусства, 1(2), 37-39...
4. Charshemov J. Problems of Using Karakalpak Folklore in Composers //Vital Annex: International Journal of Novel Research in Advanced Sciences. – 2023. – T. 2. – №. 3. – C. 270-273.

5. Charshemov J. A REVIEW OF MARKABAY JIEMURATOV'S WORK //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 10. – С. 818-821.
6. Niyazbaeva A., Kamalova G. ÓZBEKISTON XALQ BAXSHISI QALLIEV TEÑELBAY GENJEBAEVICH IJODI //Общественные науки в современном мире: теоретические и практические исследования. – 2023. – Т. 2. – №. 7. – С. 22-24.
7. Мазель Л.А. Анализ музыкальных произведений II часть. 2005
8. Kamalova.G. Kompozitor Dariko Jańabaeva. – Nókis, Ilimpaz. 2023.
9. Dauletbaeva G., Kamalova G. A SHINING STAR //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 10. – С. 880-884.
10. Dauletbaeva G., Kamalova G. A SHINING STAR //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 10. – С. 880-884.